



Una possible causa de l'ocultació dels orígens d'En Lleonard, dit Da Vinci

Autor: Carles Camp

Data de publicació: 10-05-2024

En aquest article, En Carles Camp, conscient de la xenofòbia que l'Itàlia del nord ha mantingut envers els italians del sud, defensa que una causa probable de l'adulteració de la biografia d'En Lleonard fos la seva vinculació amb la casa reial catalana de Nàpols.

Els ja abundants escrits d'En Jordi Bilbeny i d'altres col·laboradors de l'Institut Nova Història duen a identificar l'home més destacat del Renaixement italià i europeu, conegut com a Leonardo da Vinci, com un membre de la branca napolitana de la casa reial catalana, i, més concretament, com un nét del rei Ferran I de Nàpols, fill alhora d'Alfons IV de Catalunya i de la seva amant napolitana Giralдина Carlino.

Quan s'examina el que han dit els diferents cronistes i historiadors italians de la biografia d'En Lleonard —alguns sembla que encara en vida d'aquest home—, no deixa de sorprendre els nombrosos disbarats, incongruències i inversemblances que han escrits tots ells, de forma gairebé unànime.

Ens expliquen que era un fill il·legítim d'un notari de poble —d'un poble llavors totalment rural, anomenat Vinci, a la Toscana—, que el tingué amb una pagesa analfabeta; que En Lleonard no es va moure del seu poble, en un ambient absolutament rústic, criat en una casa on tots eren analfabets, fins els catorze anys.

A aquesta edat son pare el col·loca d'aprenent en un taller de pintura d'un pintor de renom, a Florència. Se'ns explica que, com per art d'encanteri, al cap de no massa anys, no només ja és un magnífic pintor, sinó també un gran escultor i un molt més que destacable i brillant enginyer. A banda de ser un excel·lent anatomista expert en el cos humà, és un enginyer a qui se li reconeixen un munt de dissenys de màquines de guerra que, al segle XX, encara no s'havien dissenyat. És un home d'uns coneixements excepcionals que l'han convertit, com he dit més amunt, en l'home més destacat del Renaixement. I tot ho va aprendre en un taller de pintura. I, per acabar-ho d'arrodonir, es relaciona

íntimament amb famílies del més alt nivell social i polític de la Itàlia del seu temps: els Borja, els Este, els Sforza, els Della Rovere, els Medici, la casa reial catalana de Nàpols... en uns temps en què les classes socials eren molt tancades i la gent de la classe alta només es relacionava amb les classes baixes en cas de necessitat, i mai de la vida no els convidaria a casa seva ni molt menys encara els asseuria a la seva taula.

El relat, malgrat ser totalment inversemblant i tenir una absoluta manca de plausibilitat, és el que els italians han escrit des del primer moment fins avui. I això és el que defensa la historiografia.

Cal preguntar-se el perquè de tots aquests disbarats, el perquè tanta gent s'ha molestat tant i s'ha buscat tanta feina per a empescar-se una biografia tan fantasiosa d'aquest home i el perquè els historiadors actuals la defensen sense cap problema. Quin problema hi pot haver perquè els italians no expliquin la veritable biografia d'aquest home il·lustre?

Primerament, hom es podria pensar que als italians no els fa gens de gràcia que un home italià tan destacat, potser l'italià més famós i de més renom que mai ha existit, fos d'una nissaga estrangera. En Jordi Bilbeny i diversos col·laboradors de l'INH defensen que seria nét d'En Ferran I. Aquest rei hauria tingut una filla il·legítima –Na Joana d'Aragó– de la seva amistançada napolitana Diana Guardato, entre d'altres fills, i més que en va tenir amb altres amants, a banda dels legítims.

Na Joana es va casar amb un italià, En Lleonard della Rovere, que serien els pares d'En Lleonard, segons defensem.

En resum: el seu avi patern, En Ferran d'Aragó, encara que el seu pare fos un estranger pels italians, tenia la mare napolitana. La resta d'avis eren tots d'ascendència italiana. En Lleonard della Rovere era germà del cardenal Guiliano della Rovere, abat emèrit de Montserrat, que seria papa amb el nom de Juli II.

Encara que molts sospitem que els Della Rovere són d'una família catalana anomenada De la Rovira, italianitzada, això no crec que fos motiu de cap rebuig.

Cal tenir en compte que mai cap nació europea no ha tingut cap mena de problema per fer-se pròpia alguna nissaga estrangera que hi hagi vingut a regnar o n'hagi esdevingut un membre destacat de la societat de la nació que els ha acollit, encara que hagin sigut, a vegades, vingudes per causes alienes a la voluntat de la nació en qüestió. Aquí no hi ha cap raó per a fer-ne una excepció.

Per tant, es fa molt difícil de creure que aquesta fos la causa que motivés tanta i tanta manipulació, que tants historiadors i cronistes ja d'aquells temps no tinguessin cap mena de por a fer el ridícul per tal d'amagar la vertadera nissaga del gran savi italià.

Quina pot ser doncs la raó ?

Per mi hi ha una resposta clara. Prego, si us plau, que si algun italià llegeix això, no s'ofengui, però a Itàlia hi ha un trist i greu problema: la xenofòbia. La xenofòbia dels italians del nord envers els italians del sud.

Els del nord els insulten amb el despectiu nom de terrone (pl. terroni). La paraula no surt als diccionaris –o almenys jo no l'he sabuda trobar– per a definir exactament el significat d'aquest exabrupte, que fa tot l'efecte de voler significar «primitiu, ignorant i inculte».

A la dècada del 1950 i més endavant, en ple creixement de la indústria italiana, a les regions del nord d'Itàlia, els immigrants que hi arribaven del sud en cerca de feina, tenien greus problemes a l'hora d'allotjar-se, ja que sovint eren rebutjats sistemàticament.

Així ho resumeix el periodista Gennaro Morra al diari Il Misaggiere en la seva edició napolitana del 7 d'octubre del 2017:

«Anni Settanta, quando i meridionali che emigravano al nord in cerca di lavoro avevano difficoltà a trovare un alloggio. Soprattutto a Torino, dove gli italiani del sud si spostavano in massa per entrare in Fiat, spesso trovavano affissi sui portoni d'ingresso degli edifici dei cartelli che avvisavano: "Non si affitta ai meridionali". I settentrionali non li volevano come inquilini perché c'era il pregiudizio che creassero problemi: ladri, chiassosi e poco inclini all'igiene. A distanza di quarant'anni quei pregiudizi sembrano tutt'altro che archiviati, anche se i terroni in cerca di una casa nel profondo nord non vengono più accolti da quei fatidici cartelli, ma ai tempi di internet l'antipatica avvertenza è contenuta in qualche annuncio pubblicato sui social network».

Que, traduït, ve a dir: «Als anys setanta, quan els meridionals que emigraven al nord en cerca de feina, tenien problemes a trobar un allotjament. Sobretot a Torí, on els italians del sud s'hi desplaçaven en massa per entrar a la Fiat, sovint trobaven fixats damunt del portal d'entrada dels edificis rètols que avisaven: "No es lloga a meridionals". Els septentrionals no els volien com a llogaters perquè hi havia el prejudici que creaven problemes: lladres, sorollosos i poc donats a la higiene. Quaranta anys després, aquells prejudicis semblen qualsevol cosa menys arxivats, encara que els terroni que busquen una casa al profund nord ja no són benvinguts per aquells senyals fatídics, però, en l'era d'internet, l'avís desagradable està recollit en alguns anuncis publicats a les xarxes socials».

Fixem-nos-hi: lladres, mal educats, bruts... Tots els epítets que típicament es dediquen als col·lectius humans víctimes de la xenofòbia i el racisme. I que aquest racisme malauradament encara perdura.

Vegem-ne, sinó, exemples recents d'aquest rebuig en diversos anuncis de lloguer d'habitatges, ben recents:

Savona (Ligúria), 2017. Traducció: No es lloga als meridionals.

Carmagnola (Piemont) 2023. Traducció: Es lloga... No als meridionals.

Torí, 2023. Traducció: Es lloga. No (volem) meridionals.

El problema, com he dit, encara perdura. Recentment s'han denunciat casos dels problemes que han tingut i tenen per llogar un lloc on residir els estudiants del sud que van a estudiar al nord. Una dona de Foggia (Apúlia), el 2019, va llogar una casa a Milà. Quan la propietària va saber que la llogatera era una meridionali es va negar a llogar-l'hi. Hi ha més exemples, malauradament.

Tinc un amic que, fins fa poc, va treballar com a directiu en una empresa italiana, a Torí. M'ha explicat que un dia ell mateix, el director general de l'empresa i un altre directiu havien de contractar una persona. Tenien tres currículums per repassar i decidir a qui entrevistaven. El director agafa els tres currículums i n'aparta un tot dient: È un terrone, fuora. Encara que la resta no ho sapiguem, els italians saben distingir pel cognom l'origen geogràfic de cada persona dins del país. El fet que aquell candidat tingués un cognom meridional era raó suficient per rebutjar-lo sense ni haver-ne llegit el currículum. Potser era un nét dels que van emigrar al Piemont ja fa més de cinquanta anys i, per tant, es tractava d'un piemontès. Però això no es va contemplar. Tenia un cognom meridional i n'hi va haver prou per rebutjar-lo d'entrada. I d'això fa pocs anys.

De ben segur que no tots els italians del nord són així, però em temo que aquesta xenofòbia és un sentiment que hi és molt estès, i que forma part intrínseca de la seva mentalitat.

En aquestes condicions, ¿com podien i com poden pair que l'italià més destacat de la seva història sigui un napolità? Si avui en dia, amb tota Itàlia (excepte Còrsega) pertanyent a un sol estat –l'italià–, des de fa més de cent cinquanta anys, encara hi ha aquest nivell de xenofòbia, es pot deduir que als segles XV i XVI era encara molt pitjor.

Així, doncs, ja des del primer moment, calia que En Lleopard fos del nord, fos com fos. És inacceptable i inadmissible que un home tan destacat fos un meridionali, que fos un terrone, ja que caurien tots els tòpics racistes que els italians del nord tenen dels del sud.

Aquesta seria, al meu entendre, la causa i la motivació que va originar i origina totes les fantasies de la biografia d'En Lleopard que ens han arribat fins al dia d'avui.

Carles Camp